

Ameller arasında tercih yaparken

Elazığ'dan okuyucumuz: "Ben farz hakkımı yaptım. Maddî imkânım da yerinde. Tekrar nafîle olarak hacca gitmek istiyorum. Ancak bazı kişiler tarafından, 'Çevrende bu kadar yoksul ve fakir kişiler varken, hizmet kurumları varken, ihtiyaç sahipleri varken nafîle hacca gideceğine bunların ihtiyaçlarını yerine getirmen daha iyi olur' denilmektedir. Bu konuda nasıl bir yol izlemeliyim?"

Söz, Allah Resûlü'nün (asm). Ebû Hüreyre (ra) anlatmıştır: Resûlullah Efendimiz (asm): "Aziz ve Celil olan Allah, size haccı farz kıldı" buyurdu.

Ashaptan birisi: "Her sene mi?" diye sordu.

Resûlullah (asm) cevap vermedi. Adam sorusunu üçüncü defa tekrar edince, Peygamber Efendimiz (asm):

"Eğer 'Evet!' deseysen hac her sene farz olurdu. Her sene farz olsaydı, siz onu yapamazdınız. Söylediğim gibi bırakın. Çünkü sizden öncekiler peygamberlerine çok soru sordukları ve onlar üzerine ihtilafa düştükleri için helâk oldular. Size emrettiğim şeyi gücünüz yettiği kadar yapınız. Bir şeyden nehyettiğim zaman da ondan kaçınınız" buyurdu.

İbn-i Abbas (ra) bildirmiştir: Resûlullah (asm) ayağa kalkarak şöyle buyurdu:

"Allah Teâlâ size haccı farz kıldı."

Bunun üzerine Ekra' b. Habis et-Temimi (ra): "Her sene mi Yâ Resûlallah?" diye sordu.

Resûlullah (asm) şöyle buyurdu:

“Eğer evet deseydim, hac her sene için farz olurdu; siz de onu yapamazdınız. Fakat farz olan hac bir defadır.”¹

Farz olan hac bir defadır. Her sene hacca gitmek farz değildir. Farz olan haccı eda ettikten sonra, doyulamayan bir lezzetle yeniden hacca gitmek ve aynı ibadete boylu boyunca yeniden boyanmak isteği kalbimizin dayanılmaz bir arzusu halinde şüphesiz içimizde belirir. Bu, kalbimizin hidayet üzere olduğunun belirtisidir. Kalbimiz aslında sair ibadetlerden sonra da aynı heyecan ve iştiyakı duyar. Çünkü bizi Allah’a ulaştıran ibadetlerin her birisi içimizde doyulmaz izler ve lezzetler bırakır.

Fakat Peygamber Efendimizin (asm) ifade buyurduğu yolu izleyelim; yapabildiğimizi yapalım. Yapabildiğimizi sırf Allah için yapalım; o bize yeter.

Doyulmaz ibadetlerden birisi de, hiç şüphesiz ihtiyaç sahiplerine vermek ve ihtiyaçlarını karşılamak, yani tasadduk etmek, yani bolca sadaka vermek ibadetidir. Lezzetine doyulmaz. Belki yerine göre nafile hactan da efdal olur. Eğer çevremizde böyle bir ihtiyaç durumu söz konusu ise muhakkak el uzatalım. El uzatmadan hacca gitmek doğru olmaz.

Resûlullah (asm) Abdullah el-Adevî’ye (ra) para harcamada şöyle bir tutum izlemesini önerir: “Harcamaya kendinden başla. Kalanı aile efradına harca. Eğer artarsa akrabalarına harca. Eğer artarsa, diğer yakınlarına harca. Eğer artarsa daireyi genişleterek insanlara harca.”²

Ebû Talhâ (ra) hurmalık bakımından Ensârın en zenginlerindendi. En sevdiği malı da, Mescid-i Nebevî karşısında bulunan Beyraha adındaki hurma bahçesi idi. Beyraha bahçesinde tatlı bir su vardı ve Resûlullah Efendimiz (asm) de zaman zaman gider, o tatlı sudan içerdi. “En sevdiğiniz şeylerden vermedikçe, Allah katında iyiliğe ulaşamazsınız!”³ âyeti nazil olduktan sonra Ebû Talha (ra):

“Yâ Resûlallah! Benim en sevdiğim malım, Beyraha adındaki bahçemdir. Allah için onu sadaka kıldım. Onu Allah’ın sana gösterdiği hayır yollarından birisi için kabul buyur” dedi.

Resûlullah Efendimiz (asm):

“Bahçeni akrabaların arasında taksim etmeni uygun görüyorum” buyurdu.

Ebû Talha (ra): “Peki yâ Resûlallah!” dedi ve bahçesini amca oğulları ile diğer akrabaları arasında taksim etti.⁴

Vermek, vermek, vermek... Eğer geniş imkân sahibiysek, farz olan haccımızı da

yapmış isek, imkânımız varsa akrabalarımız arasındaki ihtiyaç sahipleri için, yoksa sair ihtiyaçlılar için veya iman ve Kur'ân hizmeti veren merkezler için seferber etmemiz şüphesiz daha efdal olur.

Bu yaklaşımımız, Allah bize imkân lutfettiğinde, bilâhare yeniden hacca gitmemize de engel olmaz.

Dipnotlar:

- 1- Her iki hadis için de bakınız: Nesâî, Hac, 1
- 2- Nesâî, Zekât, 60
- 3- Âl-i imrân Sûresi, 3/92
- 4- Et-Terğib, 2/140